

Betreft Inbreng Jeugdzorg Nederland t.b.v. commissiedebat Justitiële jeugd
Contact Nina Immink, nina.immink@jeugdzorgnederland.nl

Beste woordvoerders Jeugd,

Jeugdcriminaliteit heeft een grote impact op de veiligheid in de samenleving en veroorzaakt veel leed bij de slachtoffers. Jonge delinquenten moeten daarom passende toezicht en begeleiding krijgen om afstand te nemen van aanhoudend crimineel gedrag en perspectief te krijgen op een betere toekomst. De jeugdreclassering speelt een cruciale rol in het begeleiden van jongeren die met justitie in aanraking zijn gekomen, om recidive te voorkomen en voor meer veiligheid op straat te zorgen. Tegelijkertijd staat ook de jeugdreclassering steeds verder onder druk: de problematiek verandert, de maatschappelijke verwachtingen zijn hoog en de randvoorwaarden sluiten steeds minder aan bij wat er in de praktijk nodig is om deze groep jongeren te helpen en te begeleiden.

In het licht van deze ontwikkelingen roept Jeugdzorg Nederland u daarom op om in het commissiedebat over Justitiële jeugd op donderdag 23 april aanstaande expliciet te pleiten voor de landelijke invoering van de nieuwe methodiek Jeugdreclassering in Verbinding (JRiV) en om structurele financiële middelen beschikbaar te stellen om deze methodiek uit te voeren zoals bedoeld. Hiermee wordt veel beter aangesloten bij de hedendaagse context waarin jeugdcriminaliteit voorkomt en wordt zowel rechtsgelijkheid als rechtsbescherming beter geborgd.

Jeugdreclassering in Verbinding

JRiV is een nieuwe, landelijk uniforme methodiek binnen de jeugdreclassering die zich richt op het versterken van de relatie tussen de jongere, zijn omgeving en de samenleving. Centraal staat de wetenschappelijke basis dat gedragsverandering het meest duurzaam is wanneer jongeren actief worden betrokken bij hun eigen traject, en wanneer ouders, school, buurt en andere netwerkpartners nauw samenwerken. Wetenschappelijk onderzoek laat daarnaast zien dat een goede werkrelatie en analyse van de jongere essentieel zijn voor effectieve gedragsverandering en het voorkomen van recidive.

Dit staat in contrast met eerdere methodieken die vaak meer nadruk legden op controle, toezicht en strikte naleving van regels door de jongere zelf. Waar traditionele aanpakken zich richtten op risicobeheersing en het afstraffen van grensoverschrijdend gedrag, voegt JRiV daaraan het creëren van positieve verbindingen toe, naast het versterken van sociale steun en het verbeteren van vaardigheden om zelfstandig en verantwoordelijk gedrag te ontwikkelen. De methodiek combineert individuele begeleiding met netwerkgerichte interventies, waardoor niet alleen het gedrag van de jongere, maar ook de draagkracht van het systeem om de jongere heen wordt versterkt. Zo helpt deze aanpak jongeren om blijvend mee te doen in de samenleving, in plaats van vooral te controleren en te straffen. Dat zorgt voor minder recidive en meer veiligheid in de samenleving.

Jeugdcriminaliteit verandert

De context waarin jeugdcriminaliteit ontstaat en zich ontwikkelt, is de afgelopen jaren sterk veranderd. Digitalisering en sociale media maken dat criminaliteit zich anders organiseert: jongeren onderhouden hun netwerken niet alleen fysiek, maar ook online. Delicten verplaatsen zich steeds vaker naar de digitale wereld en contacten met criminele netwerken blijven bestaan, ook wanneer jongeren fysiek minder zichtbaar zijn.

Veel bestaande jeugdreclasseringsmethodieken sluiten hier onvoldoende op aan. Methodieken die sterk leunen op fysieke begrenzing, zoals jongeren zo veel mogelijk thuis laten zijn, werken in de huidige digitale samenleving steeds minder.

Tegelijkertijd wordt de problematiek van jongeren complexer, met vaker meervoudige problemen zoals schulden, schooluitval en psychische kwetsbaarheid. Dit vraagt om een gezinsgerichte aanpak die aansluit bij de leefwereld van jongeren en oog heeft voor de brede context waarin zij opgroeien. JRiV is ontwikkeld vanuit deze veranderde praktijk en sluit aan bij actuele wetenschappelijke inzichten, professionele- en uitvoeringservaringen, en expertise vanuit de leefwereld.

Rechtsgelijkheid bevorderen

Een belangrijk uitgangspunt van ons rechtsstelsel is dat gelijke gevallen gelijk worden behandeld. In de huidige praktijk van de jeugdreclassering staat dit principe onder druk. Door het werken met verschillende methodieken kunnen jongeren met vergelijkbare delicten per regio een andere aanpak krijgen. Dat is moeilijk uitlegbaar en ondermijnt het gevoel van rechtvaardigheid. JRiV biedt daarentegen een gedeeld kader voor de hele keten en maakt het mogelijk toezicht en begeleiding eenduidig en proportioneel af te stemmen op het risicoprofiel van de jongere. Juist daarom is invoering van JRiV essentieel om rechtsgelijkheid te borgen en te zorgen voor een consistente, rechtvaardige aanpak van jeugdcriminaliteit in heel Nederland.

Betere rechtsbescherming

Het debat over jeugdcriminaliteit gaat terecht over veiligheid en normstelling, maar raakt altijd ook kinderen en jongeren in ontwikkeling. Het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) bepaalt dat bij alle maatregelen het belang van het kind voorop moet staan. Ook de Jeugdwet verplicht tot veilige, doeltreffende en op het kind afgestemde hulp.

In de praktijk staan de uitgangspunten van het IVRK op dit moment onder druk. Jongeren met een hoog recidiverisico, waaronder jongeren met een voorwaardelijke PIJ-maatregel, krijgen vaak beperkt toezicht, terwijl sprake is van ernstige delicten en complexe problematiek. Juist bij deze jongeren is intensieve en structurele begeleiding noodzakelijk, maar die is binnen het huidige kader niet altijd mogelijk. JRiV is ontwikkeld om deze begeleiding wél te bieden: proportioneel, onderbouwd en afgestemd op de individuele situatie van de jongere. Daarmee maakt JRiV het mogelijk om veiligheid en kinderrechten daadwerkelijk met elkaar te verbinden.

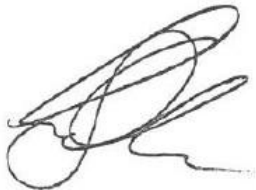
Tot slot: investeer in de toekomst van jongeren

De noodzaak van de implementatie van JRiV wordt breed erkend door betrokken partijen in de jeugdreclassering en jeugdstrafrechtketen. Inmiddels zijn daarom alle jeugdreclasserders geschoold om aan de slag te gaan met de nieuwe methodiek. Desondanks ontbreken op dit moment de financiële randvoorwaarden om de methodiek structureel in te voeren, omdat hier tot op heden geen middelen voor beschikbaar zijn gesteld. Wanneer structurele financiering uitblijft, rest er een pijnlijk dilemma: of doorgaan met begeleiding die aantoonbaar tekortschiet, of minder jongeren begeleiden met de middelen die wel beschikbaar zijn. Dat laatste is ingrijpend, maar uiteindelijk minder schadelijk dan het bieden van schijnveiligheid. In beide gevallen zijn het niet de professionals of de instellingen die falen, maar een systeem dat onvoldoende randvoorwaarden creëert.

Met JRiV ligt er een kans om de jeugdreclassering te versterken op precies die punten die voor u als Kamer belangrijk zijn: veiligheid, rechtsgelijkheid en rechtsbescherming. Zorg daarom voor landelijke invoering van jeugdreclassering in Verbinding en maak de benodigde middelen structureel beschikbaar, zodat de

veiligheid op straat beter geborgd wordt en jongeren in heel Nederland kunnen rekenen op gelijke, actuele en effectieve aanpak die bijdraagt aan hun toekomst

Met vriendelijke groet,

Arno Lelieveld
Bestuurslid Jeugdzorg Nederland